

UITTREKSEL VOOR HET CENTRAAL REGISTER VAN COLLECTIEVE VORDERINGEN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 1018C LID 2 RV

Van de dagvaarding ex artikel 3:305a BW, zoals uitgebracht op 13 november 2025 door:

de stichting naar Nederlands recht, **Stichting Consumenten Competition Claims** ("Stichting"), statutair gevestigd en kantoorhoudende te Amsterdam

eiseres,

advocaten: mr. S. Tuinenga, mr. D.F. Berkhout, mr. K. Rutten

tegen gedaagden :

- (1) de besloten vennootschap **Booking.com Holding B.V.**, statutair gevestigd en kantoorhoudende aan de Oosterdokskade 163, 1011 DL Amsterdam;
- (2) de besloten vennootschap **Booking.com B.V.**, statutair gevestigd en kantoorhoudende aan de Oosterdokskade 163, 1011 DL Amsterdam;
- (3) de besloten vennootschap **Booking.com International B.V.**, statutair gevestigd en kantoorhoudende aan de Oosterdokskade 163, 1011 DL Amsterdam;
- (4) de rechtspersoon naar het recht van de Verenigde Staten van Amerika **Booking Holdings Inc.** gevestigd in de Verenigde Staten van Amerika;
- (5) de rechtspersoon naar het recht van Duitsland, **Booking.com (Deutschland) GmbH**, gevestigd in Duitsland;
- (6) de rechtspersoon naar het recht van België, **Booking.com (Belgium) B.V.**, gevestigd te België;
- (7) de rechtspersoon naar het recht van Oostenrijk, **Booking.com (Österreich) GmbH**, gevestigd te Oostenrijk;
- (8) de rechtspersoon naar het recht van Frankrijk, **Booking.com (France) SAS**, gevestigd te Frankrijk;
- (9) de rechtspersoon naar het recht van Italië, **Booking.com (Italia) S.R.L.**, gevestigd te Italië;
- (10) de rechtspersoon naar het recht van Portugal, **Priceline Booking.com (Portugal) Viagens Online, Unipessoal Lda.**, gevestigd te Portugal;
- (11) de rechtspersoon naar het recht van Spanje, **Bookings Hispánica, S.L.**, gevestigd te Spanje;
- (12) de rechtspersoon naar het recht van Zwitserland, **Booking.com (Schweiz) AG**, gevestigd te Zwitserland;
- (13) de rechtspersoon naar het recht van Singapore, **Agoda Company Pte Ltd**, gevestigd te Singapore ("Agoda");

(gedaagden 1 t/m 12 gezamenlijk: "**Booking.com**", gedaagden gezamenlijk: "**Gedaagden**");

met als eerst dienende dag voor Gedaagden, de roldatum van 18 februari 2026.

1. INLEIDING & KERN VAN DE ZAAK

1. Deze collectieve actie ex artikel 3:305a BW wordt ingesteld door de Stichting tegen Booking.com en gelieerde partijen. Centraal staat het systematisch onrechtmatig handelen van Gedaagden jegens Nederlandse consumenten.
2. Ten eerste maakt Booking.com al meer dan tien jaar gebruik van illegale en concurrentiebeperkende praktijken die ervoor zorgen dat hotels in de Europese Economische Ruimte, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland ("**Europa**") geen lagere prijzen en betere voorwaarden aanbieden voor hotelkamers via andere verkoopkanalen dan het Booking.com platform (de "**Pariteitsverplichtingen**" voor "**Hotel OTA-diensten**"). De Pariteitsverplichtingen beperken de concurrentie en hebben geleid tot hogere prijzen voor consumenten, waaronder Nederlandse consumenten. De Pariteitsverplichtingen zijn in strijd met het kartelverbod, het verbod op misbruik machtspositie en tevens in strijd met de Digital Markets Act ("**DMA**").
3. Verschillende Europese mededingingsautoriteiten hebben reeds vastgesteld dat sprake is van een mededingingsrechtelijke overtreding door Booking.com. Desalniettemin gaat Booking.com door met haar handelen. Door de Pariteitsverplichtingen betalen consumenten structureel te veel voor hun hotelkamers, met vele honderden miljoenen euro's aan schade tot gevolg. De onderneming Booking.com is hiervoor aansprakelijk.
4. Ten tweede maken diverse entiteiten van Booking.com en haar groepsmaatschappij Agoda (Booking.com en Agoda samen: de "**Booking-groep**") zich al minstens tien jaar schuldig aan het gebruik van zogenoemde "**dark patterns**" bij het aanbieden van hotelkamers aan Nederlandse consumenten. Dark patterns zijn – kort gezegd – patronen en uitlatingen die bedrijven op hun websites implementeren en doen om consumenten te misleiden, bijvoorbeeld om de consument over te halen om (snel) bepaalde acties te ondernemen. Als gevolg van de dark patterns hebben de consumenten hotelkamers geboekt die zij anders niet zouden hebben geboekt of onder andere, tegen betere voorwaarden zouden hebben geboekt. Het gebruik van deze dark patterns is (onder meer) een oneerlijke handelspraktijk. Ook de dark patterns hebben tot gevolg gehad dat consumenten schade lijden.
5. De Stichting is een onafhankelijke, representatieve belangenorganisatie voor consumenten. Zij voert deze procedure om ervoor te zorgen dat het onrechtmatig handelen van de Booking-groep stopt, en de Nederlandse consumenten een schadevergoeding ontvangen voor door hen geleden (en nog te lijden) schade.

2. DE NAUW OMSCHREVEN GROEP

6. In deze procedure is de Stichting een representatieve belangenbehartiger voor consumenten die (i) in de periode sinds 1 januari 2013 (de "**Relevante Periode**"), (ii) in elk geval één keer terwijl zij woonachtig waren in Nederland, (iii) gebruik hebben gemaakt van (a) de Hotel OTA-diensten van Booking.com; (b) andere Hotel OTA-diensten; of (c) direct op de website van een hotel een hotelkamer hebben geboekt. Dit betreft de "**Nauw Omschreven Groep**", of ook wel de "**Consumenten**". Binnen de Nauw Omschreven Groep zijn verder twee subcategorieën:
 - (i) Wat betreft de Pariteitsverplichtingen komt de Stichting op namens de "**Consumenten I**". Onder deze definitie vallen alle natuurlijke personen die: (i) als ingezetene van Nederland in de Relevante Periode, (ii) minimaal één keer online via (a) Booking.com, (b) een andere Hotel OTA-dienst; en/of (c) direct op de website van een hotel een hotelkamer hebben geboekt in Europa in de Relevante Periode.
 - (ii) Wat betreft de dark patterns komt de Stichting op namens de "**Consumenten II**". Onder deze definitie vallen alle natuurlijke personen die (i) ingezetene waren van

Nederland, (ii) minimaal één keer online op een site van de Booking-groep een hotelkamer hebben geboekt in de Relevante Periode.

7. Het exploit van de dagvaarding is binnen twee dagen na 13 november 2025 ingediend, onder gelijktijdige aantekening van de dagvaarding in het centraal register voor collectieve acties. In dat kader is dit afschrift opgesteld en ook beschikbaar in het centraal register.

3. SAMENVATTING VAN DE ZAAK

3.1 Onrechtmatige pariteitsverplichtingen

8. Booking.com is de onbetwiste Europese marktleider voor Hotel OTA-diensten met haar platform Booking.com. Sinds ten minste 2013 heeft zij een marktaandeel van meer dan 60% op de Europese markt.
9. Om haar positie af te schermen van concurrenten en toetreders heeft Booking.com aan hotels de contractuele verplichting opgelegd om hun kamers niet gunstiger aan te bieden op concurrerende platforms of via eigen kanalen ("**Wijde Pariteitsverplichtingen**"). Zij deed dit al voor 2013, maar voor deze procedure is van belang dat zij dit in ieder geval deed vanaf 2013.
10. Onder druk van mededingingsautoriteiten heeft Booking.com deze Pariteitsverplichtingen in 2015 aangepast tot een verplichting voor hotels om hun kamers niet gunstiger aan te bieden via hun eigen website ("**Smalle Pariteitsverplichtingen**"). Deze Smalle Pariteitsverplichtingen hadden in de praktijk vergelijkbare concurrentiebeperkende effecten als de Wijde Pariteitsverplichtingen.
11. Booking.com monitorde en handhaafde de Pariteitsverplichtingen, met ondersteuning van haar Europese groepsmaatschappijen (waaronder gedaagden 5 t/m 12). Bovendien sloot Booking.com hotels uit van haar loyaliteitsprogramma's (de "**Preferred Partner Programs**"), als zij zich niet hielden aan de Pariteitsverplichtingen.
12. Deelname aan deze Preferred Partner Programs was, en is, van groot belang voor hotels om vindbaar te zijn op het Booking.com-platform. De Preferred Partner Programs bevatten sinds ten minste 2019 bovendien andere toelatingscriteria (zogenoemde "**Prestatiecriteria**") die *de facto* het effect hadden dat hotels prijs- en voorwaardenpariteit toepasten. Booking.com hanteerde, en hanteert, bovendien rankingcriteria voor haar zoekresultaten die hotels benadelen die betere prijzen en voorwaarden hanteren op andere platforms of op de eigen website. De Prestatiecriteria en de rankingcriteria (gezamenlijk: "**Impliciete Pariteitsverplichtingen**") hadden, en hebben, in de praktijk vergelijkbare concurrentiebeperkende effecten als de Wijde Pariteitsverplichtingen en de Smalle Pariteitsverplichtingen.
13. Booking.com stelt per 2 december 2024 de Smalle Pariteitsverplichtingen in Europa te hebben afgeschaft met de inwerkingtreding van de regels van de DMA voor Booking.com. Booking.com hanteert echter in ieder geval nog steeds de Impliciete Pariteitsverplichtingen.
14. De Wijde Pariteitsverplichtingen, de Smalle Pariteitsverplichtingen en de Impliciete Pariteitsverplichtingen hadden allemaal hetzelfde concurrentiebeperkende doel en eenzelfde effect: uitsluiting van concurrentie en daardoor hogere prijzen voor Consumenten.

3.2 De Pariteitsverplichtingen: een schending van het mededingingsrecht en de DMA

15. De Pariteitsverplichtingen van Booking.com schonden, en schenden, het Europese en nationale mededingingsrecht en de DMA:
 - (i) **Wijde Pariteitsverplichtingen:** de door Booking.com gehanteerde Wijde Pariteitsverplichtingen zijn voor de periode vanaf ten minste 1 januari 2013 in strijd met het kartelverbod en het verbod op misbruik machtspositie. Booking.com heeft

de Wijde Pariteitsverplichtingen in ieder geval tot en met 30 juni 2015 gehanteerd in Europa;

- (ii) **Smalle Pariteitsverplichtingen:** de door Booking.com gehanteerde Smalle Pariteitsverplichtingen zijn voor de periode vanaf ten minste 1 januari 2013 in strijd met het kartelverbod en het verbod op misbruik machtspositie. Booking.com heeft de Smalle Pariteitsverplichtingen in ieder geval tot 2 december 2024 gehanteerd in Europa;
- (iii) **Impliciete Pariteitsverplichtingen:** de door Booking.com gehanteerde Impliciete Pariteitsverplichtingen zijn voor de periode vanaf ten minste 1 januari 2019 in strijd met het kartelverbod en het verbod op misbruik machtspositie, en vanaf 13 november 2024 in strijd met de Digital Markets Act. Booking.com hanteert de Impliciete Pariteitsverplichtingen nog steeds in Europa.

16. Deze drie gedragingen vormen gezamenlijk een enkele voortdurende overtreding van het kartelverbod en het verbod op misbruik machtspositie vanaf 1 januari 2013 tot heden, omdat de gedragingen een gemeenschappelijk concurrentiebeperkend doel hadden.

3.3 Onrechtmatige dark patterns

17. Het onrechtmatig gedrag van Booking.com gaat niet alleen over schendingen van het mededingingsrecht: ook het consumentenrecht wordt geschonden. Booking.com maakt sinds in ieder geval 2012 gebruik van zogenoemde dark patterns op haar websites. Dark patterns betreffen patronen die zijn ontworpen om consumenten te misleiden. Door deze misleiding wordt de consument ertoe gebracht beslissingen te nemen die tegen zijn belangen ingaan.
18. In 2019 is door meerdere Europese bevoegde Europese handhavingsinstanties vastgesteld dat de Booking-groep gebruik maakt van (onder meer) dark patterns. Het zogenoemde Consumer Protection Cooperation Network constateerde maar liefst acht soorten misleiding/dark patterns. De Engelse Competition and Markets Authority ("**CMA**") constateerde dat boekingsplatforms, waaronder, Booking.com B.V. en Agoda, consumenten misleidden door zoekresultaten te beïnvloeden met betaalde commissies, druk op consumenten te zetten via schaarsteclaims, onjuiste kortingen te tonen en verborgen kosten pas later te onthullen.
19. In reacties op deze onderzoeken heeft de Booking-groep in 2019 en 2020 toegezegd haar websites aan te passen, zodat zij consumenten (zoals de Consumenten II) niet langer zou misleiden.
20. De Booking-groep heeft zich echter niet aan deze toezegging gehouden. Uit onderzoek van de Consumentenbond naar websites van de Booking-groep bleek dat nog steeds sprake is van dark patterns in de vorm van misleidende mededelingen die kwalificeren als oneerlijke handelspraktijk. Daarbij kan gedacht worden aan onjuiste mededelingen over kortingen en beschikbaarheid van kamers (om een gevoel van schaarste te creëren). De door Booking.com B.V. en Agoda geuite mededelingen en toegepaste dark patterns zijn grofweg te onderscheiden in drie categorieën:
- (i) Misleidende mededelingen en dark patterns ten aanzien van verborgen kosten;
 - (ii) Misleidende mededelingen en dark patterns ten aanzien van referentieprijzen;
 - (iii) Misleidende mededelingen over beschikbaarheid.
21. De Stichting heeft samen met de Consumentenbond in 2025 nogmaals onderzocht of dark patterns worden gevonden, en ook nu blijkt dat sprake is van misleidende mededelingen die kwalificeren als oneerlijke handelspraktijk.

3.4 Dark patterns: schending van het consumentenrecht, een onrechtmatige daad

22. De door de Booking-groep gehanteerde dark patterns zijn onrechtmatig. Zij kwalificeren als oneerlijke handelspraktijken in de zin van Richtlijn 2005/29 EG betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten (de "**Richtlijn OHP**") artikel 6:193b e.v. BW, artikel 25 Digital Services Act ("**DSA**"), en ook als een onrechtmatige daad ex artikel 6:162 BW.
23. De dark patterns die zijn gevonden schenden ook Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten ("**Richtlijn Consumentenrechten**"). Dit omdat de Booking-groep in strijd heeft gehandeld met artikel 6:230m lid 1 sub e BW door niet (voldoende) informatie te verschaffen over "*de totale prijs van de goederen of diensten, met inbegrip van alle belastingen [...]*".

3.5 Verdere vorderingen in verband met Pariteitsverplichtingen en dark patterns

24. Naast de vorderingen tot schadevergoeding en geboden om te staken met het onrechtmatig handelen, vordert de Stichting ook onder meer vergoeding van alle door haar gemaakte kosten (inclusief de kosten van financiering van deze collectieve actie), verklaringen voor recht dat het handelen van de Booking-groep onrechtmatig is, en een gebod aan de Booking-groep om mee te werken aan de collectieve schadeafwikkeling die de Stichting zal organiseren. Daarnaast vordert de Stichting (voorwaardelijk) afschrift en inzage in specifieke gegevens op grond van artikel 195 Rv (en verder) en artikel 844 Rv (en verder).

4. PROCESPARTIJEN

4.1 De Stichting Consumenten Competition Claims

25. De Stichting is een onafhankelijke belangenbehartiger die is opgericht om Nederlandse en Europese consumenten te beschermen tegen oneerlijke handelspraktijken, zoals schendingen van het mededingingsrecht, de DMA en het consumentenrecht. Zoals blijkt uit artikel 2 lid 1 van haar statuten heeft de Stichting (onder meer) als doel:

"het behartigen van de belangen van Gedupeerden met betrekking tot iedere vorm van benadeling en Massaschade die de Gedupeerden stellen te hebben geleden of te (zullen) lijden als gevolg van onder meer elke frauduleuze, misleidende of oneerlijke handelspraktijk die onrechtmatig is volgens de geldende regelgeving, waaronder- maar niet beperkt tot - een of meerdere schending(en) van het (Europese, Nederlandse dan wel buitenlandse) mededingingsrecht of het (Europese, Nederlandse dan wel buitenlandse) consumentenrecht, of andere vormen van onrechtmatig handelen."

26. Om haar statutaire doelstellingen te verwezenlijken, doet de Stichting onderzoek naar aansprakelijkheid van derden, en ondersteunt en start zij juridische procedures om onrechtmatig handelen jegens consumenten tegen te gaan. Het kan dan gaan om procedures in Nederland of daarbuiten, bijvoorbeeld procedures op grond van artikel 3:305a BW (zoals deze), of op grond van artikel 6:240 BW. Daartoe selecteert de Stichting advocaten en experts en kan de Stichting financiering aantrekken. De Stichting verstrekt informatie aan consumenten over hun rechten en treedt namens hen op als woordvoerder.
27. Het uiteindelijke doel van de Stichting is het beëindigen van oneerlijke handelspraktijken en ervoor te zorgen dat de door consumenten geleden schade aan hen wordt vergoed. Dit kan zowel door middel van een schikking als een gerechtelijke uitspraak.
28. De Stichting heeft een bestuur en een raad van toezicht ("**RvT**"). De leden van deze organen beschikken over de specifieke deskundigheid die nodig is voor een adequate behartiging van de belangen van de in deze procedure vertegenwoordigde groep. De Stichting onderschrijft verder ook de best practice bepalingen van de Claimcode 2019 ("**Claimcode**"), en volgt de daarin opgenomen beginselen, zoals ook blijkt uit haar Claimcode Compliance Statement.

29. De Stichting heeft geen winstoogmerk. Zij heeft bovendien geen financieel belang bij de uitkomst van deze procedure. De Stichting is een permanente belangenvertegenwoordiger voor de Nederlandse en Europese consument, en is dus geen *ad hoc*-organisatie die specifiek is opgericht voor deze collectieve actie tegen Booking.com. De Stichting startte eerder WAMCA-procedures als belangenbehartiger voor consumenten in procedures tegen Apple, Samsung, LG en verschillende energiemaatschappijen.
30. De Stichting wordt in deze zaak gesteund door de Consumentenbond, de leidende consumentenorganisatie in Nederland. De Consumentenbond heeft meer dan 427.000 leden en is ook een belangenvertegenwoordiger voor de Nederlandse consument. De Consumentenbond heeft ruime ervaring met collectieve acties en is een belangrijke, drijvende kracht geweest achter de huidige WAMCA-regelgeving.
31. De Stichting is door het Ministerie van Justitie en Veiligheid op de lijst geplaatst met aangewezen organisaties voor collectieve acties in de Europese Unie. De Stichting is dus een erkende belangenvertegenwoordiger die niet alleen in Nederland, maar ook in andere EU-lidstaten een representatieve actie mag voeren onder de Richtlijn Representatieve Vorderingen.

4.2 De Gedaagden

32. Booking.com is in 1996 opgericht als een online boekingsportaal om vraag en aanbod voor hotelkamers bij elkaar te brengen. Booking.com is naar eigen zeggen beschikbaar in 43 talen en er zijn meer dan 28 miljoen accommodaties te vinden op het platform.
33. De Gedaagden zijn de partijen die het Booking.com platform exploiteren. Het betreffen holdingmaatschappijen en werkmaatschappijen die onderdeel zijn van één en dezelfde Europeesrechtelijke onderneming. Agoda Company Pte Ltd is in dat kader ook onderdeel van dezelfde onderneming. Dit betreft een 100% dochtermaatschappij van Booking Holdings Inc. Agoda biedt ook een platform aan voor Hotel OTA-diensten.

5. TOEPASSELIJKHEID VAN DE WAMCA

5.1 Temporele werking

34. De WAMCA regime is temporeel van toepassing op deze collectieve actie, aangezien deze zaak is ingesteld na de inwerkingtreding van de WAMCA op 1 januari 2020.¹
35. De toepasselijkheid van de WAMCA geldt ook voor de vorderingen van de Stichting die zien op schadeveroorzakende gebeurtenissen van voor 15 november 2016. Dit volgt uit de overgangsrechtelijke regeling van artikel 119a (2) Overgangswet BW.² De idee achter de overgangsrechtelijke regel is dat in geval van een reeks van gebeurtenissen het recht moet worden toegepast dat hoort bij de laatste gebeurtenis waarop de vordering betrekking heeft.
36. In deze zaak is sprake van een voortdurend onrechtmatig handelen dat gestart is voor 15 november 2016 en sindsdien nog steeds plaatsvindt. Dit is het geval zowel wat betreft de Pariteitsverplichtingen alsook de dark patterns. Aangezien sprake is van een voortdurend onrechtmatig handelen is het WAMCA-regime van toepassing op het volledig onrechtmatig handelen van Booking.com.
37. Overigens vallen de dark pattern-vorderingen onder de Richtlijn Representatieve Vorderingen en geldt voor dergelijke vorderingen geldt dat de WAMCA van toepassing is, ongeacht wanneer de gebeurtenissen waarop de vorderingen zien hebben plaatsgevonden.

¹ Deze collectieve actie is gestart met de sommatiebrief, die op 25 juni 2025 naar Booking.com is gestuurd.

² Kamerstukken II 2018-2019, 34608, nr. 13, p. 2.

38. Het voorgaande brengt met zich mee dat alle vorderingen volledig kunnen worden beslecht onder het WAMCA-regime.

5.2 De Stichting is ontvankelijk

39. De Stichting voert deze collectieve actie op grond van artikel 3:305a BW. De Stichting voldoet aan de vereisten voor ontvankelijkheid:
- (i) De Stichting is een rechtspersoon in de zin van artikel 3:305a lid 1 BW;
 - (ii) De collectieve actie ziet op een actie die valt onder de statutaire doelomschrijving van de Stichting;
 - (iii) De belangen van de Nauw Omschreven Groep ten behoeve van wie de collectieve actie wordt gevoerd zijn voldoende gewaarborgd;
 - (iv) De collectieve vordering heeft een voldoende nauwe band met de Nederlandse rechtssfeer;
 - (v) De belangen waarvoor de Stichting opkomt zijn gelijksoortig en lenen zich voor bundeling;
 - (vi) De Stichting heeft voldoende getracht het gevorderde te bereiken buiten rechte, door het voeren van overleg met Gedaagden;
 - (vii) De bestuurders en leden van de raad van toezicht hebben geen rechtstreeks of middelijk winst oogmerk bij de activiteiten van de Stichting;
 - (viii) De Stichting voldoet ook verder aan alle governance vereisten zoals gesteld door de WAMCA.
40. De Stichting onderschrijft verder de Claimcode en de daarin opgenomen best practices. Zij legt verantwoording af over de wijze waarop de Claimcode wordt toegepast in de Claimcode Compliance Statement die beschikbaar is op de website van de Stichting.³

6. VERZOEK OM AANWIJZING ALS EXCLUSIEVE BELANGENBEHARTIGER

41. De Stichting verzoekt dat de rechtbank haar tot exclusieve belangenbehartiger aanwijst in de onderhavige zaak, op grond van artikel 1018e lid 1 Rv. De Stichting is goed – en het beste – geplaatst om de belangen van de Consumenten te behartigen.
42. De Stichting voldoet aan alle ontvankelijkheidsvereisten van de WAMCA en ook aan de (niet-bindende) *best practice*-bepalingen van de Claimcode. Verder heeft de Stichting via de Financieringsovereenkomst ervoor gezorgd dat zij voldoende middelen heeft om het debat met Gedaagden naar behoren en volledig te voeren. De Stichting heeft ook een bestuur en een RvT met voldoende deskundigheid, en aantoonbare ervaring in het behartigen van de belangen van consumenten.

7. BEVOEGDHEID RECHTER

7.1 Absolute bevoegdheid inzake pariteitsverplichtingen

43. Booking.com Holding B.V., Booking.com B.V. en Booking.com International B.V. zijn statutair in Nederland gevestigd (“**Nederlandse Gedaagden**”). Op grond van de in artikel 4 lid 1 neergelegde hoofdregel van EEX II-Vo heeft uw rechtbank daarom internationale rechtsmacht om kennis te nemen van de tegen de Nederlandse Gedaagden ingestelde vorderingen.

³ De meest recente versie: <https://do.occdn.net/p/88/f/20251006-website-ccc-claimcode-compliance-statement-september-2025-nl-002.pdf>.

44. Uw rechtbank heeft op grond van artikel 8 lid 1 EEX II-Vo bovendien internationale rechtsmacht om kennis te nemen van de mededingingsrechtelijke vorderingen tegen Booking.com (Österreich) GmbH, Booking.com (Belgium) B.V., Booking.com (France) SAS, Booking.com (Deutschland) GmbH, Booking.com (Italia) S.R.L., Priceline Booking.com (Portugal) Viagens Online, en Bookings Hispánica, S.L.. Ten aanzien van de tegen Booking.com (Schweiz), Booking Holdings Inc en Agoda Company Pte Ltd ingestelde vordering heeft uw rechtbank internationale rechtsmacht op grond van artikel 6 lid 1 Verdrag van Lugano II, respectievelijk artikel 7 Rv. (al deze entiteiten gezamenlijk: de “**Niet-Nederlandse Gedaagden**”).
45. De Nederlandse rechtbank is overigens ook bevoegd en in staat kennis te nemen van de vorderingen van de Stichting omdat de schade in Nederland is veroorzaakt. Booking.com B.V. orkestreerde de concurrentiebeperkende strategie vanuit Nederland (het ‘*Handlungsort*’). De strategie werd in Nederland uitgedacht en vanuit daar aan de andere entiteiten in de Europeesrechtelijke onderneming opgelegd. Booking.com B.V. was ook de partij die overeenkomsten met de Pariteitsverplichtingen sloot met de hotels. Zij is bovendien eigenaar, controleur en beheerder van de Booking.com-website, die wordt gebruikt voor het aanbieden van accommodaties aan consumenten en waar accommodaties zich kunnen aanmelden.

7.2 Absolute bevoegdheid inzake dark patterns

46. Wat betreft de vorderingen in verband met de dark patterns heeft uw rechtbank eveneens internationale rechtsmacht om kennis te nemen van de vorderingen van de Stichting vanwege de vestigingsplaats van Booking.com B.V. (Nederland), de nauwe band tussen de vorderingen jegens Booking.com B.V. en Agoda en de plaats van de schade.
47. Tussen Nederland en Singapore bestaat geen verdrag dat de internationale bevoegdheid van de Nederlandse rechtbank regelt waardoor de internationale bevoegdheid van de rechtbank beoordeeld moet worden aan de hand van artikelen 1 t/m 14 Rv. Uw rechtbank heeft op grond van artikel 7 Rv internationale rechtsmacht om kennis te nemen van vorderingen tegen Agoda.
48. In 2019 oordeelde de Hoge Raad dat bij de uitleg van de commune regels voor internationale rechtsmacht op basis van artikel 7 aansluiting moet worden gezocht bij de rechtspraak van het HvJ EU over (de voorlopers van) de EEX II-Vo.⁴ Voor de toepassing van artikel 7 Rv is vereist dat er een zo nauwe band bestaat tussen de vorderingen tegen Agoda en die tegen Booking.com B.V., dat een goede rechtsbedeling vraagt om een gelijktijdige behandeling en berechting van die vorderingen om onverenigbare beslissingen te vermijden.
49. De vorderingen tegen Agoda en Booking.com B.V. zijn gebaseerd op dezelfde rechtsgrondslag, namelijk de onrechtmatige daad vanwege handelen in strijd met de richtlijn OHP, Richtlijn Consumentenrechten en de DSA. De feitelijke gedragingen die ten grondslag liggen aan deze vorderingen zijn onderdeel van een concernbeleid van Booking.com. Uit de consolideerde jaarrekening van Booking Holdings Inc volgt dat de website www.agoda.com en www.booking.com centraal beheerd worden en dat Booking.com daarop hetzelfde type diensten levert. Deze verwevenheid tussen Agoda en Booking.com B.V., hun respectievelijke websites en hun respectievelijke toegepaste dark patterns brengt met zich mee dat sprake is van een zodanige samenhang bestaat, dat redenen van doelmatigheid een gezamenlijke behandeling rechtvaardigen, zoals bedoeld in artikel 7 lid 1 Rv.

7.2.1 Agoda: bevoegdheid op basis van de plaats van de schade

50. Uw rechtbank heeft op grond van artikel 6 onder e Rv ook internationale rechtsmacht om kennis te nemen van vorderingen tegen Agoda. De vorderingen tegen Agoda zijn gebaseerd op onrechtmatig handelen, oneerlijke handelspraktijken en handelen in strijd met de DSA en zijn

⁴ Hoge Raad, 29 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:443, r.o. 4.1.5.

daarmee vorderingen op verbintenissen uit onrechtmatige daad als bedoeld in artikel 6 onder e Rv.

51. De Nederlandse rechter heeft op grond van artikel 6 onder e Rv rechtsmacht om kennis te nemen van vorderingen gebaseerd op onrechtmatige daad, indien het daaraan ten grondslag liggende schadebrengende feit zich in Nederland heeft voorgedaan of zich kan voordoen. Uit de parlementaire geschiedenis volgt dat de wetgever dat de uitleg van het HvJ EU inzake artikel 7 EEX II-Vo als belangrijke richtsnoer ziet voor de toepassing van artikel 6 onder e Rv.⁵ In 2019 oordeelde de Hoge Raad dat bij de uitleg van de commune regels voor internationale rechtsmacht in beginsel aansluiting moet worden gezocht bij de rechtspraak van het HvJEU over (de voorlopers van) de EEX II-Vo.⁶

7.3 Relatieve bevoegdheid

52. Uw rechtbank is relatief bevoegd, omdat Booking.com B.V., Booking.com International B.V. en Booking.com Holding B.V. in Amsterdam zijn gevestigd. Op basis van artikel 107 Rv is de rechtbank ook bevoegd ten aanzien van de overige gedaagden. Daarnaast is uw rechtbank relatief bevoegd op grond van artikel 102 Rv nu het *Erfolgsort* in Nederland is gelegen waaronder het arrondissement Amsterdam.⁷

8. TOEPASSELIJK RECHT

8.1 Toepasselijk recht mededingingsrechtelijke vorderingen

53. Wat betreft de mededingingsrechtelijke vorderingen geldt dat het Europese mededingingsrecht beheerst welke entiteiten aansprakelijk zijn voor schade veroorzaakt door schendingen van artikelen 101 en 102 VWEU, en wat de constitutieve voorwaarden zijn voor een schadevordering op basis van deze artikelen. Net zozeer geldt dat direct een beroep kan worden gedaan op de DMA in het kader van private handhaving. Voor zover nationaal recht relevant is naast de toepassing van het Europees recht, geldt dat Nederlands recht van toepassing is op basis van de Rome II-verordening.
54. De Stichting doet expliciet een beroep op artikel 6 lid 3 sub b Rome II-Vo, en kiest dus voor toepasselijkheid van Nederlands recht (voor zover het Europese recht daar ruimte voor vrijlaat). Aan alle vereisten voor deze (rechts)keuze wordt voldaan: (i) de vorderingen van de Stichting strekken tot schadevergoeding; (ii) de markt is in heel Europa geraakt; (iii) de zaak is aanhangig gemaakt in Nederland en (iv) drie van de Gedaagden hebben hun woonplaats in Nederland. Tot slot is de Nederlandse markt ook rechtstreeks en aanzienlijk beïnvloed. De verweten inbreuken van Gedaagden hebben immers de Nederlandse markt verstoord. De gedragingen zijn vanuit Nederland aangestuurd. Vanuit Nederland is vervolgens een concurrentiebeperkende strategie uitgedacht, uitgevoerd en in Europa (inclusief Nederland) uitgerold. Als gevolg daarvan is (onder meer) de Nederlandse markt beïnvloed. Er is dan ook voldoende band met het Nederlandse rechtstelsel voor een keuze voor Nederlands recht.

8.2 Toepasselijk recht dark patterns

55. Ook op de dark patterns is Nederlands recht van toepassing, en wel op grond van artikel 4 lid 2 Rome II-Vo via de schakelbepaling van artikel 10:159 BW. Booking.com B.V. is statutair gevestigd in Nederland en de Consumenten II zijn woonachtig in Nederland. Daarnaast is Nederlands recht van toepassing op basis van artikel 4 lid 1 Rome II-Vo omdat de 'plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan of zich kan voordoen' Nederland is.

⁵ *Kamerstukken II*, 1999 - 2000, 26 855, nr. 3, p. 36.

⁶ Hoge Raad, 29 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:443, r.o. 4.1.3.

⁷ Rechtbank Amsterdam, 29 april 2021, ECLI:NL:RBAMS:2021:2131, r.o. 4.4.

56. Agoda is statutair gevestigd in Singapore. Op grond van artikel 4 Rome II-Vo via de schakelbepaling van artikel 10:159 BW is Nederlands recht van toepassing op de vorderingen in verband met de dark patterns tegen Agoda.

9. PETITUM

57. De Stichting vordert dat de rechtbank bij vonnis, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

- (i) **Benoeming exclusieve belangenbehartiger.** De Stichting aan te wijzen als exclusieve belangenbehartiger in de zin van artikel 1018e lid 1 Rv, ten behoeve van de Nauw Omschreven Groep;
- (ii) **Definitie van de Nauw Omschreven Groep.** Te bepalen dat de Stichting in deze collectieve actie de belangen behartigt van alle natuurlijke personen die (i) in de periode sinds 1 januari 2013 (de “**Relevante Periode**”), (ii) in elk geval één keer terwijl zij woonachtig waren in Nederland, (iii) gebruik hebben gemaakt van (a) de Hotel OTA-diensten van Booking.com; (b) andere Hotel OTA-diensten; of (c) direct op de website van een hotel een hotelkamer hebben geboekt (de “**Nauw Omschreven Groep**”), met daarbij als subcategorieën:
 - (a) de “**Consumenten I**”, te weten: alle natuurlijke personen die: (i) als ingezetene van Nederland in de Relevante Periode, (ii) minimaal één keer online via (a) Booking.com, (b) een andere Hotel OTA-diensten; en/of (c) direct op de website van een hotel een hotelkamer hebben geboekt in Europa in de Relevante Periode;
 - (b) de “**Consumenten II**”, te weten: alle natuurlijke personen die (i) als ingezetene van Nederland in de Relevante Periode, (ii) minimaal één keer online op een site van de Booking-groep een hotelkamer hebben geboekt in de Relevante Periode; en

Daarbij te bepalen dat iedere persoon in de Nauw Omschreven Groep gedurende een periode van één maand na de aankondiging in de zin van artikel 1018f lid 3 Rv van de uitspraak tot aanwijzing van de Stichting tot exclusieve belangenbehartiger de mogelijkheid heeft bij schriftelijk bericht aan de griffie van de rechtbank te laten weten zich van de behartiging van zijn/haar belangen in deze collectieve actie te onttrekken (“**Opt Out**”).
- (iii) **Verklaringen voor recht.** Te verklaren dat:
 - (a) Gedaagden gezamenlijk en/of ieder voor zich, onrechtmatig handelen jegens de Consumenten I vanwege en via de Pariteitsverplichtingen, en dat Gedaagden hoofdelijk aansprakelijk zijn jegens Consumenten I en uit dien hoofde de door die personen geleden en nog te lijden schade dienen te vergoeden;
 - (b) Gedaagden, gezamenlijk en/of ieder voor zich, onrechtmatig handelen jegens de Consumenten II vanwege en via de dark patterns, en dat Gedaagden dientengevolge hoofdelijk aansprakelijk zijn jegens Consumenten II en uit dien hoofde de door die personen geleden en nog te lijden schade dienen te vergoeden.
- (iv) **Geboden tot het staken van onrechtmatig handelen.** De Gedaagden te bevelen de onrechtmatige gedragingen zoals beschreven in het lichaam van deze

dagvaarding binnen vier weken na datum vonnis te staken, en gestaakt te houden, dit inhoudende dat:

- (a) Gedaagden ervoor zorgen dat Booking.com haar algemene voorwaarden en verdere contractuele afspraken zodanig aanpast dat alle Pariteitsverplichtingen worden afgeschaft, waaronder ook alle Impliciete Pariteitsverplichtingen die *de facto* tot pariteit van prijzen en voorwaarden leiden, voor het aanbod van hotelkamers aan Nederlandse consumenten voor boekingen van hotelkamers in Europa;
- (b) Gedaagden de website en toepasselijke algoritmen zodanig aanpassen dat geen sprake meer is van de in deze procedure en het vonnis vastgestelde onrechtmatige daden (dark patterns);

Beide geboden onder last van een dwangsom van EUR 5 miljoen per overtreding en per dag dat de overtreding voortduurt, met een maximum van EUR 100.000.000.

(v) **Veroordeling tot betaling van een (collectieve) schadevergoeding.**

- (a) Primair: ieder der Gedaagden hoofdelijk te veroordelen tot betaling van de schade van alle Consumenten, welke schade door uw rechtbank in goede justitie wordt vastgesteld, te vermeerderen met wettelijke rente vanaf de datum waarop de schade is geleden tot aan de dag der algehele voldoening;
- (b) Subsidiair: ieder der Gedaagden hoofdelijk te veroordelen tot betaling van de schade van alle Consumenten, welke schade nader zal worden opgemaakt bij staat en zal worden vereffend zoals bij wet is voorgeschreven, te vermeerderen met wettelijke rente vanaf de datum waarop de schade is geleden tot aan de dag der algehele voldoening.

(vi) **Veroordeling tot een collectieve schadeafwikkeling.**

- (a) Primair: de Gedaagden te bevelen mee te werken aan een collectieve schadeafwikkeling die zal worden vormgegeven op door de Stichting te bepalen wijze, en in welk kader de Gedaagden hoofdelijk gehouden zijn alle op grond van dit petitum aan de Stichting en de Consumenten toekomende bedragen te betalen, door overboeking van de relevante bedragen naar een door de Stichting aan te wijzen escrow-rekening bij een in Nederland gevestigde bank, dan wel naar de derdengeldenrekening van een door de Stichting in te schakelen notaris, en daarbij verder te bepalen:
 - 1) dat een bedrag ter hoogte van EUR 1.025.300.000 (één miljard vijfentwintig miljoen en driehonderdduizend euro) als schadevergoeding ten behoeve van de collectieve schadeafwikkeling wordt voldaan binnen vier weken na de uitspraak, met de verdere hoofdelijke verplichting voor Gedaagden om nadere schadevergoeding te betalen indien gedurende de collectieve schadeafwikkeling blijkt dat een hogere totale aanspraak op schadevergoeding bestaat voor Consumenten (bijvoorbeeld door een groter aantal Consumenten dat is geraakt, of een hoger schadebedrag van Consumenten door een groter aantal boekingen);
 - 2) dat indien een deel van het door Gedaagden betaalde bedrag aan collectieve schadevergoeding na afronding van de collectieve schadeafwikkeling resteert, dit resterend bedrag door de Stichting zal

worden uitgekeerd aan een of meer door de Stichting aan te wijzen organisaties zonder winstoogmerk die actief zijn op het gebied consumentenbescherming;

- 3) dat aan de Stichting een bedrag wordt betaald ter hoogte van EUR 6.000.000 (zes miljoen euro), althans een door de rechtbank in goede justitie te bepalen bedrag, als kostenvergoeding voor de collectieve schadeafwikkeling, met de hoofdelijke verplichting voor Gedaagden om nadere betalingen te doen, indien tijdens de schadeafwikkeling blijkt dat de kosten hoger zijn, en daarbij te bepalen dat indien enig deel van het bedrag resteert nadat de verdeling van schadevergoeding aan de Nauw Omschreven Groep is voltooid en alle samenhangende kosten zijn voldaan, de Stichting ertoe zorg zal dragen dat binnen 90 (negentig) dagen het restant zal worden terugbetaald aan een door Booking.com B.V. op te geven rekening;
 - 4) dat de Stichting alle kosten verbonden aan deze procedure en de collectieve schadeafwikkeling, inclusief de aan de Funder te betalen vergoeding, in mindering mag brengen op de aan de Consumenten uit te betalen schadevergoeding, indien de rechtbank niet naast de collectieve schadevergoeding deze kostenvergoedingen afzonderlijk aan de Stichting toewijst (naast de collectieve schadevergoeding).
- (b) Subsidiair: de Gedaagden te bevelen mee te werken aan een collectieve schadeafwikkeling die zal worden vormgegeven op de wijze die de rechtbank in goede justitie geraden acht, mede op basis van een door de Stichting voor te leggen voorstel.
- (c) Primair en subsidiair:
- 1) te bepalen dat de Stichting een te goeder naam en faam bekend staande professionele claimafhandelaar zal inhuren en opdracht zal geven de schadevergoedingen te verdelen onder de Consumenten, het een en ander onder toezicht van de Stichting;
 - 2) Te bepalen dat Consumenten die in aanmerking wensen te komen voor een betaling dienen in te stemmen met een bindend advies procedure in geval van een geschil over de individuele aanspraak op betaling in het kader van de collectieve schadeafwikkeling, waarbij de rechtbank een bindend adviseur zal aanwijzen op verzoek van de Stichting;
 - 3) De Gedaagden te bevelen volledige medewerking te verlenen aan het uitvoeren van de collectieve schadeafwikkeling, welke medewerking in elk geval behelst dat de Gedaagden:
 - (1) alle in Nederland in de Relevante Periode woonachtige gebruikers van het Booking.com platform benaderen en deze personen (a) op de hoogte stellen van de collectieve schadevergoedingsregeling en (b) de personen concreet voorlicht hoe en waar zij zich kunnen melden voor een mogelijke schadevergoeding op grond van de collectieve schaderegeling;
 - (2) alle contactgegevens zullen delen met de Stichting van alle in Nederland in de Relevante Periode woonachtige gebruikers van

het Booking.com platform, zodat de Stichting en de door haar aangewezen dienstverleners deze personen tevens zelf kunnen benaderen in het kader van de collectieve schadeafwikkeling; en

- (3) alle verdere gegevens te verstrekken aan de Stichting die zij meent nodig te hebben heeft om vast te stellen of (i) een persoon valt in de Nauw Omschreven Groep en (ii) om vast te stellen wat de vergoeding moet zijn van de betrokken persoon.

(vii) Veroordeling in redelijke kosten, proceskosten en buitengerechtelijke kosten. Ieder der Gedaagden hoofdelijk te veroordelen tot betaling van:

- (a) de volledige, werkelijke proceskosten van dit geding, buitengerechtelijke kosten en verdere kosten die de Stichting heeft gemaakt, waaronder mede valt de volledige door de Stichting aan de Funder te betalen vergoeding, op grond van artikel 1018l lid 2 Rv, en/of 237 Rv en/of 6:96 BW, dit alles te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de datum van het te wijzen vonnis tot aan de dag van algehele voldoening;
- (b) de volledige door de Stichting gemaakte (buitengerechtelijke) kosten en nog in het kader van de schadeafwikkeling te maken kosten, op grond van artikel 6:96 BW, het een en ander te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de datum van het vonnis tot aan de dag der algehele voldoening,

(viii) Exhibitievordering. Onder de voorwaarde dat de rechtbank niet reeds op basis van artikel 22 Rv de Gedaagden beveelt om de specifieke bescheiden in het geding te brengen:

- (a) de Gedaagden veroordeelt tot afgifte van de volgende bescheiden, binnen één maand na de datum van het in deze te wijzen vonnis is gewezen, met daarbij de verdere bepaling en veroordeling dat Gedaagden de inzage en afschriften dienen te verschaffen (i) in leesbare en doorzoekbare digitale vorm, (ii) op geordende wijze in mappen per categorie en subcategorie voorzien van een inhoudsopgave, (iii) op USB-sticks, en (iv) voorzien van een duidelijke toelichting van eventuele afkortingen, gebruikte labels en intern gebruikte benamingen:

(i) Prijs- en boekingsgegevens die betrekking hebben op de Consumenten.

- (a) *Price and booking data (merchant revenue) voor de periode van 1 januari 2013 tot in elk geval 1 juni 2025: alle gegevens die zien op individuele transacties van de Consumenten op Booking.com voor hotelovernachtingen waar Booking optrad als de merchant;*⁸
- (b) *Price and booking data (agent revenue) voor de periode van 1 januari 2013 tot in elk geval 1 juni 2025: alle gegevens die zien op individuele transacties van de Consumenten op Booking.com in Europa waar Booking optrad als de agent;*⁹

(ii) Financiële gegevens Booking.com.

- (a) *Financiële informatie, op jaarlijkse basis, met betrekking tot omzet, kosten en marges van Booking.com voor de periode van 2013 tot en met 2024 van Booking.com voor Europa, waaronder:*

⁸ Productie SCCC-0025: Economisch expertrapport Copenhagen Economics, Appendix C, no. 1.

⁹ Productie SCCC-0025: Economisch expertrapport Copenhagen Economics, Appendix C, no. 2.

- 1) *Het percentage van de omzet, kosten en marges (zowel bruto als operationele marges) die toegerekend worden aan de Hotel OTA-diensten die Booking.com verleent, en de onderliggende berekeningen en bedragen voor dit percentage;*
 - 2) *Booking.com's operationele marges met Hotel OTA-diensten en de onderliggende bedragen voor en berekening van dit percentage, waaronder dient te worden verstaan Booking.com's netto omzet minus (i) de kostprijs van de verkochte producten; en (ii) operationele uitgaven (verkoop- en marketingkosten, algemene en administratieve uitgaven), waarbij het percentage berekend wordt door het nominale bedrag van de operationele marge te delen door het nominale bedrag van de nominale omzet;*
 - 3) *Winst- en verliesrekeningen, met een uitsplitsing voor Hotel OTA-diensten.*
- (b) *Financiële informatie om de Return on Capital Employed (ROCE) van Booking.com te berekenen voor de periode van 1 januari 2013 tot en met 2024, waaronder:*
- 1) *Inkomsten voor aftrek van rente en belastingen (EBIT) met betrekking tot Hotel OTA-diensten, op jaarlijkse basis en onderverdeeld naar Europa en de rest van de wereld;*
 - 2) *Een berekening van het geïnvesteerde kapitaal (capital employed) in de Hotel OTA-diensten op jaarlijkse basis en onderverdeeld naar Europa en de rest van de wereld;*
 - 3) *Het percentage van de ROCE met betrekking tot Hotel-OTA diensten, onderverdeeld naar Europa en de rest van de wereld.*
- (iii) Informatie over schendingen mededingingsrechtelijke verboden door Booking.com.**
- (a) *Vertrouwelijke versie van het Duitse Inbreukbesluit tegen Booking.com, het Spaanse Inbreukbesluit tegen Booking.com en het Zwitserse Prijsreguleringsbesluit tegen Booking.com;*
 - (b) *De indexen van de zaaksdossiers behorende bij het Duitse Inbreukbesluit tegen Booking.com, het Spaanse Inbreukbesluit tegen Booking.com en het Zwitserse Prijsreguleringsbesluit tegen Booking.com;*
 - (c) *Afschrift en inzage in het algoritme die bepaalt op welke wijze de ranking van hotels op het platform van Booking.com wordt vastgesteld, en een gedetailleerde beschrijving die inzicht geeft in de wijze waarop de ranking van hotels op het platform van Booking.com wordt vastgesteld in de Relevante Periode, waaronder inzicht in de weging van externe prijzen en netto en bruto boekingen op het Booking.com platform.*
- (iv) Technische informatie over implementatie van dark patterns en scripting.**
- (a) *User data /clickstream data voor de periode van 1 januari 2013 tot in elk geval 1 juni 2025: de gegevens verzameld door Booking.com door A/B testen.¹⁰ Daarbij moet in ieder geval worden overgelegd:*

¹⁰

Productie SCCC-0025: Economisch expertrapport Copenhagen Economics, Appendix C, no. 3.

- 1) De lijst met parameters op basis waarvan consumenten in groepen zijn ingedeeld;
 - 2) De gegevens van de consumenten in de testgroepen;
 - 3) Welke informatie door consumenten in hun zoekopdracht is gebruikt;
 - 4) De wijze waarop consumenten zochten (lijstweergave vs. kaartweergave);
 - 5) Of er filters zijn gebruikt en zo ja, welke;
 - 6) De conversion rates van de consumenten in de A/B testen (waaronder conversieratio per testvariant, afhaakpercentages per stap in de boekingsfunnel en tijd tot boeking per groep);
 - 7) De totaalprijzen betaald en winsten behaald per afgesloten boeking;
 - 8) Datasets en testplannen die zijn gebruikt ten behoeve van het testen;
 - 9) Statistieken t.a.v. de robuustheid van de uitgevoerde A/B testen (t-toetsen, p-waarden, confidence intervals) en interne presentaties t.a.v. de statistische evaluatie van de resultaten.
 - 10) Logs, dashboard overzichten of andere testrapportages waarin de gedragsveranderingen van de A/B testen bij verschillende varianten zijn gerapporteerd.
- (b) De huidige en historische broncode- en scriptsnippets (inclusief Javascript bestanden) over de Relevante Periode achter de websites www.Booking.com en www.Agoda.com zoals aangeboden in Nederland, voorzien van timestamps;
- (c) Toegang tot de volledige repository van Git of een gelijkend version managementsysteem waar Booking.com gebruik van maakt, evenals serverlogs ten aanzien van de wijze waarop en op welk moment scripts en patronen zijn geactiveerd en/of aangepast;
- (d) CSS- of template bestanden waarin visuele presentaties van keuzes worden aangestuurd;
- (e) Change/commit messages ten aanzien van de wijzigingen op de websites www.Booking.com en www.Agoda.com;
- (f) Logboeken of changelogs met relevante updates aan frontendcomponenten;
- (g) Configuration files and variables that determine how user flows are directed or filtered;
- (h) De algoritmen waarvan www.Booking.com en www.Agoda.com over Relevante Periode voor hun websites zoals aangeboden in Nederland gebruik maakte, inclusief een beschrijving van de wijze waarop het algoritme functioneert, waaronder in elk geval een beschrijving van de wijze waarop het algoritme dat Booking.com gebruikt om de rankingsresultaten te wijzigen op basis van lagere prijzen of betere voorwaarden van hotels in het kader van onder andere de Impliciete Pariteitsverplichtingen;
- (i) De huidige en historische service system architecture (SA) over de Relevante Periode achter de websites www.Booking.com en

www.Agoda.com zoals aangeboden in Nederland, voorzien van timestamps. Daaronder begrepen architectuurschema's, configuratiebestanden of flowcharts die tonen hoe UI-componenten, data-invoer, testsystemen en algoritmes samenwerking;

- (j) *Toegang tot de systemen voor interface deployment (bijvoorbeeld CMS, A/B-testing tools, feature toggles).*

(v) Gebruikersdata en segmentatie.

- (a) *Segmentatiemodellen of profielen die worden gebruikt voor de categorisering van gebruikers;*
- (b) *Toewijzingsregels van gebruikers aan experimentele interfaces;*
- (c) *Evaluatiedata voor dark patterns per doelgroep.*

(vi) Consent-gerelateerde stukken

- (a) *Inzicht in of toegang tot de tracking- en informatiesystemen die *www.Booking.com* en *www.Agoda.com* hanteren;*
- (b) *Logs van consent-acties die gebruikers van *www.Booking.com* en *www.Agoda.com* uitvoeren;*
- (c) *Scripts en documentatie t.a.v. cookieloadings, zowel op het moment voorafgaand aan het verlenen van toestemming door de gebruiker als het moment vanaf het verlenen van toestemming;*
- (d) *Toegang tot (of afschrift van) het door/ten behoeve van *www.Booking.com* en *www.Agoda.com* gebruikte CMP-platform, inclusief de daarbij behorende instellingen (zoals standaardselectie, volgorde van keuzes, timing van UX elementen zoals banners etc.).*

(vii) KPI-rapportages

- (a) *Managementrapportages over KPI's die zijn beïnvloed door dark patterns;*
- (b) *Dashboards of interne PowerPoints over prestaties voor/na invoering dark patterns;*
- (c) *Interne benchmarkgegevens tussen interfaces met en zonder dark patterns.*

(viii) Onderzoeken naar Pariteitsverplichtingen en dark patterns. *Alle versies van onderzoeken of onderzoeksrapporten van *Booking.com*, inclusief eventuele (concept) onderzoeksrapporten van externe partijen naar het gebruik van Pariteitsverplichtingen of dark patterns, in de periode van 2013 tot 1 juni 2025.*

(ix) (Concept)besluiten, memo's en bespreekverslagen Pariteitsverplichtingen. *Alle concept en vastgestelde besluiten, memo's, notulen en andere bespreekverslagen binnen *Booking.com* die zien op het gebruik van dark patterns in de periode van 2013 tot en met 1 juni 2025. Daaronder vallen in elk geval:*

- (a) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten die zien op overstap van de Wijde naar de Smalle Pariteitsverplichting;*

- (b) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten die zien op de invoering van, implementatie van, en eventuele wijzigingen van de Preferred Partner Programs;*
- (c) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten die zien op de evaluatie van de effecten van de Wijde, Smalle en Impliciete Pariteitsverplichtingen;*
- (x) ***(Concept)besluiten, memo's en bespreekverslagen dark patterns.*** Alle concept en vastgestelde besluiten, memo's, notulen en andere bespreekverslagen binnen Booking.com die zien op het gebruik van dark patterns in de periode van 2013 tot en met 1 juni 2025. Daaronder vallen in elk geval:
 - (a) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten ten aanzien van A/B-testing van dark patterns;*
 - (b) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten ten aanzien van het ontwerp van dark patterns en de gemaakte ontwerpkeuzes, zoals interne designrichtlijnen, flowcharts, wireframes of andere beschrijvingen die een toelichting geven op de opzet van UX-interfaces waarin gedragssturing centraal staat;*
 - (c) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten ten aanzien van de implementatie van en keuzes voor dark patterns (waaronder SWOT-analyses en marketing- of UX-strategiedocumenten);*
 - (d) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten met betrekking tot de evaluatie van dark patterns;*
 - (e) *(Concept)besluiten, notulen, memo's of rapporten ten aanzien van de conversion rates van boekingen.*
- (xi) ***Stukken ten aanzien van externe communicatie en juridische analyse dark patterns, zowel intern als met externe toezichthouders***